

Valtioneuvoston asetus valtioneuvoston kansliasta annetun valtioneuvoston asetuksen 1 ja 9 §:n muuttamisesta

Asian tausta ja asetuksenantovaltuudet

Pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelman (20.6.2023) mukaan EU-tuomioistuinasioiden valmistelu siirretään valtioneuvoston kansliaan. Lisäksi hallitusohjelmassa todetaan, että ministereiden, valtio-sihteereiden ja erityisavustajien sihteerit kootaan valtioneuvoston kansliaan vuoden 2024 alusta al-kaen tavoitteena joustava resurssien käyttö sekä yhtenäiset palvelut.

Hallitusohjelmassa todetaan myös, että hallitusohjelman toimeenpanon helpottamiseksi luodaan val-tioneuvoston yhteinen ja tarkasti määritetty toimintamenovaraus sekä toimintamalli mahdollistamaan henkilöstövoimavarojen nopea, tehokas ja joustava kohdentaminen. Hallitusohjelman mukaan yhtei-sen resurssin käytöstä päättää valtioneuvoston yleisistunto pääministerin esityksestä. Hallitusohjel-maan kirjatun mukaisesti yhteinen resurssi sijoittuu valtioneuvoston kanslian yhteyteen.

Vuoden 2024 täydentävässä talousarvioesityksessä tullaan esittämään EU-asioiden kansalaisvies-tintään ja kansalaisjärjestöjen Eurooppa-tiedotuksen valtionavustuksiin liittyvien määrärahojen siirtä-mistä ulkoministeriöltä valtioneuvoston kanslialle.

Muut ehdotettavat muutokset perustuvat havaittuihin tarkennustarpeisiin.

Valtioneuvostosta annetun lain (175/2003) 2 §:n 1 momentin mukaan ministeriöiden toimialasta ja asioiden jaosta niiden kesken säädetään lailla tai valtioneuvoston asetuksella. Käytännössä ministe-riöiden toimialoista säädetään valtioneuvoston asetuksena annettavan valtioneuvoston ohjesäännön (262/2003) 3 luvussa, valtioneuvoston kanslian toimialasta ohjesäännön 12 §:ssä. Valtioneuvoston kansliasta annetun valtioneuvoston asetuksen (393/2007) 1 §:ssä säädetään tarkemmin valtioneu-voston kanslian tehtävistä.

Valtioneuvostosta annetun lain 7 §:n 2 momentin mukaan ministeriön järjestysmuodosta ja toiminnan yleisestä järjestämisestä säädetään valtioneuvoston asetuksella. Lain 13 §:n mukaan nimitysvallan jaosta valtioneuvoston yleisistunnon ja ministeriön välillä säädetään valtioneuvoston asetuksella. Val-tioneuvoston kansliasta annetussa valtioneuvoston asetuksessa säädetään muun muassa eräiden valtioneuvoston kanslian virkamiesten tehtävistä ja asemasta sekä virkamiesten nimittämistoimival-lasta.

Asian valmistelu

Asetusmuutos on valmisteltu valtioneuvoston kansliassa samanaikaisesti valtioneuvoston ohjesääntöön ehdotettavien muutosten kanssa.

Asetusehdotuksesta on pyydetty lausunnot kaikilta ministeriöiltä sekä valtioneuvoston oikeuskanslelilta. Asetusehdotus on ollut lausunnolla 20.10.–17.11.2023. **Asetusehdotusta on lausuntokierroksen aikana täydennetty 9 §:n muutosehdotuksella, jonka osalta asetusehdotus on ollut lausunnolla 7.–17.11.2023.** Lausuntoaika on ollut lainvalmistelun kuulemisoppaassa mainittua kuutta viikkoa lyhyempi asian kiireellisyyden vuoksi, koska eräiden ehdotusten on hallitusohjelman kirjausten mukaisesti tarkoitus tulla voimaan vuoden 2024 alusta lukien.

(Asetusehdotus on ollut tarkastettavana oikeusministeriön laintarkastusyksikössä.)

Nykytila, keskeiset ehdotukset ja pääasialliset vaikutukset

Valtioneuvoston kanslian tehtävät

Valtioneuvoston ohjesääntöön ehdotetaan lisättäväksi valtioneuvoston kanslian toimialaan kuuluvaksi Suomen edustaminen Euroopan unionin tuomioistuimessa ja Suomea Euroopan unionin jäsenenä koskeissa valvontamenettelyissä, tutkimus- ja innovaatiopolitiikan ja sen rahoituksen yhteensovittaminen sekä ministereiden, ministerin toimikaudeksi nimitettyjen valtiosihteereiden ja erityisavustajien sihteeripalvelut ja muut hallinnolliset avustajapalvelut. Nämä toimialaan ehdotettavat muutokset ehdotetaan otettavaksi huomioon myös asetuksen 1 §:ssä säädetyissä valtioneuvoston kanslian tehtävissä. Kyseisiä uusia tehtäviä on kuvattu tarkemmin valtioneuvoston ohjesäännön muuttamista koskevassa perustelumuistiossa.

Asetuksessa säädettyihin valtioneuvoston kanslian tehtäviin ehdotetaan lisäksi tehtäväksi eräitä muita lisäyksiä ja tarkennuksia. Tehtäväluetteloon ehdotetaan lisättäväksi Euroopan hybridiuhkien torjunnan osaamiskeskusta koskevat asiat, kansalaisviestintä EU-asioista, toimintamenojen myöntäminen valtioneuvoston ja sen ministeriöiden yhteiseen toimintaan ja hankkeisiin sekä tutkimus- ja innovaationeuvoston toimintaa koskevat asiat. Lisäksi tehtäväluetteloon ehdotetaan tehtäväksi eräitä teknisluonteisia tarkennuksia. Näitä ehdotuksia ja niiden vaikutuksia on kuvattu tarkemmin asetusmuistion säännöskohtaisissa perusteluissa.

Ministereiden, valtiosihteereiden ja erityisavustajien sihteeripalvelut ja muut hallinnolliset avustajapalvelut

Ministereiden, ministerin toimikaudeksi nimitettyjen valtiosihteereiden ja erityisavustajien sihteeripalveluita ja muita hallinnollisia avustavia palveluita hoitava henkilöstö työskentelee tällä hetkellä ministereiden, valtiosihteereiden ja erityisavustajien sijoitusministeriön virkamiehinä. Hallitusohjelman kir-

jauksen mukaisesti ministereiden, valtiosihteereiden ja erityisavustajien sihteerit kootaan valtioneuvoston kansliaan vuoden 2024 alusta alkaen. Valtioneuvoston ohjesääntöä ehdotetaan muutettavaksi siten, että ohjesäännön 12 §:ssä säädettäisiin valtioneuvoston kanslian toimialaan kuuluvaksi ministereiden, ministerin toimikaudeksi nimitettyjen valtiosihteereiden ja erityisavustajien sihteeripalvelut ja muut hallinnolliset avustajapalvelut. Käytännössä tämä tarkoittaisi sitä, että kyseisiä tehtäviä hoitavat henkilöt olisivat jatkossa valtioneuvoston kanslian virkamiehiä. Toimintaa jatkettaisiin kuitenkin monipaikkaisesti, eli käytännössä sihteerit tulisivat työskentelemään eri ministeriöissä.

Sihteerien siirron myötä muodostuisi tilanne, jossa valtioneuvoston kanslian virkamiehet suorittaisivat työtehtävinään jonkin toisen ministeriön toimialaan kuuluvia tehtäviä. Vastaavantyyppinen tilanne on nykyisin jo ministerin toimikaudeksi nimitettyjen valtiosihteereiden ja erityisavustajien osalta. Valtiosihteereiden ja erityisavustajien asemaa koskevaa erityissääntelyä on valtioneuvoston ohjesäännössä ja valtioneuvoston kansliasta annetussa valtioneuvoston asetuksessa.

Valtioneuvoston ohjesäännön 44 a §:ssä säädetään valtiosihteerin nimittämisestä ja toimialasta. Säännöksen 1 momentin ensimmäisen virkkeen mukaan valtiosihteerin nimityksen esittelee valtioneuvoston kanslia. Kyseinen säännös on lisätty ohjesääntöön vuonna 2015 siinä yhteydessä, kun valtiosihteerien palkkaukseen liittyvät määrärahat siirrettiin valtion talousarviossa valtioneuvoston kanslialle. Muilta osin valtioneuvoston ohjesäännön 44 a § on tullut voimaan vuoden 2005 alussa, jolloin valtioneuvostolain 6 §:ään lisättiin säännös ministerin toimikaudeksi nimitettävistä valtiosihteereistä. Valtioneuvoston ohjesäännön 44 a §:n 1 momentin toisen virkkeen mukaan ministerin toimikaudeksi nimitetty valtiosihteerin määrätään toimimaan niissä ministeriöissä, joihin ministeri on määrätty käsittelemään ministeriön toimialaan kuuluvia asioita. Säännöksen 2 momentin mukaan määräys annetaan nimittämiskirjassa ja 3 momentin mukaan valtiosihteerin toimiala vastaa ministerin toimialaa.

Valtioneuvoston ohjesäännön 45 a §:ssä säädetään puolestaan erityisavustajan nimittämisestä ja tehtävistä. Säännös on lisätty valtioneuvoston ohjesääntöön samanaikaisesti vuoden 2005 alussa kuin edellä mainittu valtiosihteereitä koskeva 44 a §. Säännöksen 1 momentin mukaan erityisavustajan nimittää pääministeri ministerin esityksestä. Säännöksen 2 momentin mukaan erityisavustaja suorittaa ministerin hänelle antamia tehtäviä toimimatta ministeriön esittelijänä. Asetuksen perustelumuistiossa (17.12.2004) todetaan, että säännöksen myötä ministerin erityisavustajan tehtävästä ja asemasta säädettäisiin keskitetysti valtioneuvoston ohjesäännössä. Säännöksen todettiin vastaavan tuolloin ministeriöiden työjärjestyksissä olleita säännöksiä.

Erityisavustajan asemasta säädetään myös valtioneuvoston kansliasta annetun valtioneuvoston asetuksen 9 §:n 3 momentissa. Säännöksen mukaan pääministeri nimittää ministerin erityisavustajan asianomaisen ministerin esityksestä tämän toimikauden ajaksi. Säännöksen mukaan erityisavustajat kuuluvat muutoin sijoitusministeriönsä henkilökuntaan. Kyseinen säännös on lisätty asetukseen vuonna 2007 samalla kun valtioneuvoston kansliasta on annettu uusi valtioneuvoston asetus. Aiempaan vuonna 2003 annettuun vastaavaan asetukseen kyseistä säännöstä ei sisältynyt. Säännöksen perustelujen mukaan säännöksellä selkiytettäisiin se, että erityisavustaja kuuluu muutoin käytännössä sijoitusministeriönsä hallintoon (perustelumuistio 30.3.2007).

Voimassa olevan asetuksen 9 §:n 4 momentin mukaan muun henkilökunnan nimittää tai ottaa kanslia. Sihteeripalveluita ja muita hallinnollisia avustajapalveluita hoitavat virkamiehet kuuluisivat kyseisen momentin nojalla valtioneuvoston kanslian nimitystoimivaltaan. Sääntelyä olisi kuitenkin tarpeellista tarkentaa säätämällä tehtävämääräyksestä, jolla valtioneuvoston kanslia määräisi sihteeripalveluita ja muita hallinnollisia avustajapalveluita hoitavat virkamiehet työskentelemään tietyssä sijoitusministeriössä.

Edellä on kuvattu säännöksiä, joilla säännellään valtioneuvoston kanslian nimitystoimivaltaan kuuluvien valtiosihteereiden ja erityisavustajien hallinnollista asemaa sijoitusministeriöissään. Asetukseen ehdotetaan vastaavasti lisättäväksi sääntelyä, jolla tarkennettaisiin valtioneuvoston kanslian virkamiehiksi siirtyvien ja jatkossa valtioneuvoston kanslian nimitystoimivaltaan kuuluvien sihteeripalveluita ja muita hallinnollisia avustajapalveluita hoitavien virkamiesten hallinnollista asemaa heidän työskennellessään sijoitusministeriöissä.

Lausuntopalaute

Lausunnon antoivat...

Säännöskohtaiset perustelut

1 §. Valtioneuvoston kanslian tehtävät. Pykälän tehtäväluetteloon ehdotetaan tehtäväksi lisäyksiä, poistoja ja tarkennuksia. Sääntelyn selkeyden vuoksi koko pykälä ehdotetaan muutettavaksi, jotta välttyttäisiin useiden uusien a-kohtien lisäämiseltä. Näin ollen voimassa olevien 9–34 luettelokohtien numerointi muuttuisi.

Pykälän *1–8 kohdat* vastaisivat voimassa olevan asetuksen 1–8 kohtia.

Pykälän *9 kohdassa* säädettäisiin valtioneuvoston kanslian tehtävänä olevan Suomen edustaminen Euroopan unionin tuomioistuimessa ja Suomea Euroopan unionin jäsenenä koskevissa valvontamettelyissä. Kyseinen tehtävä perustuisi valtioneuvoston ohjesääntöön ehdotettuun vastaavaan toimialan muutokseen (ohjesäännön uusi 12 §:n 2 a kohta).

Pykälän *10 kohta* vastaisi voimassa olevan asetuksen 9 kohtaa.

Pykälän *11 kohdassa* säädettäisiin valtioneuvoston kanslian tehtävänä olevan Euroopan hybridiuhkien torjunnan osaamiskeskusta koskevat asiat. Euroopan hybridiuhkien torjunnan osaamiskeskuksesta (jäljempänä hybridiosaamiskeskus) säädetään Euroopan hybridiuhkien torjunnan osaamiskeskuksesta annetussa laissa (417/2017). Lain 1 §:n 1 momentin mukaan hybridiosaamiskeskuksen toimintaan osallistuvat hallitukset, jotka ovat allekirjoittaneet hybridiosaamiskeskuksen perustamisesta 11 päivänä huhtikuuta 2017 tehdyn yhteisymmärryspöytäkirjan tai jotka on kutsuttu myöhemmin mukaan keskuksen toimintaan. Säännöksen 2 momentin mukaan hybridiosaamiskeskuksen tehtävänä

on parantaa osallistujien hybridiuhkien torjuntaan liittyvää siviili- ja sotilassuorituskykyä ja valmiutta sekä hybridiuhkien sietokykyä, keskittyen erityisesti Euroopan turvallisuuteen.

Valtioneuvoston ohjesäännön 12 §:n mukaan valtioneuvoston kanslian toimialaan kuuluu muun muassa pääministerin avustaminen valtioneuvoston yleisessä johtamisessa sekä Euroopan unionissa päätettävien asioiden valmistelun ja käsittelyn yhteensovittaminen. Valtioneuvoston kanslian toimialaan kuuluu myös valtioneuvoston yhteinen tilannekuva, varautuminen ja turvallisuus sekä häiriötilanteiden hallinnan yleinen yhteensovittaminen. Hybridiosaamiskeskusta koskeva lainsäädäntö onkin valmisteltu valtioneuvoston kansliassa.

Hybridiosaamiskeskuksesta annetun lain 12 §:n mukaan hybridiosaamiskeskuksen toiminta rahoitetaan toimintaan osallistuvien maiden maksamilla vuosittaisilla johtokunnan hyväksymillä osallistumismaksuilla sekä vapaaehtoisilla maksuilla. Säännöksen mukaan Suomen valtio maksaa valtion talousarviossa vuosittain osoitetun määrärahan rajoissa hybridiosaamiskeskuksen osallistumismaksun sekä maksuosuuden, joka sisältää erikseen määriteltynä eränä keskuksen välttämättömät toimitilakustannukset ja toimitilan ylläpitokustannukset. Osallistumismaksut ja maksuosuudet hybridiosaamiskeskukselle ovat valtioneuvoston kanslian alaisella talousarviomomentilla 23.90.66. (Osallistumismaksut ja maksuosuudet Euroopan hybridiuhkien torjunnan osaamiskeskukselle).

Lain 3 §:n 1 momentin mukaan hybridiosaamiskeskuksella on johtokunta, jossa on jäsen kustakin 1 §:n 1 momentissa tarkoitetusta yhteisymmärryspöytäkirjan osapuolesta. Johtokunnan jäsenen nimitysmenettelystä ei ole tarkemmin säädetty. Hybridiosaamiskeskuksen työjärjestyksen mukaan johtokunta koostuu osallistuvien maiden edustajista. Useimmilla mailla on yksi johtokuntaedustaja ja yksi yhteyshenkilö, joillakin molempia useampi ja muutamalla myös erikseen nimetty johtokunnan varaedustaja. Varaedustajan ja yhteyshenkilön rooleja ei ole tarkemmin määritelty hybridiosaamiskeskuksen perustamisasiakirjoissa. Osallistuvilla mailla on vaihtelevia tapoja näiden roolien täyttämiseksi, eikä asiasta ole tarkempia säännöksiä. Suomella on nykyisin nimettynä johtokuntaedustaja, varaedustaja ja yhteyshenkilö. Keskuksen perustamisen yhteydessä ei ole määritelty, miten johtokuntaedustaja, varaedustaja ja yhteyshenkilö Suomessa kansallisesti valitaan.

Lain 4 §:n mukaan johtokunnan tehtävänä on muun muassa valita kolmen vuoden toimikaudeksi johtokunnan puheenjohtaja, joka toimii johtokunnan kokousten puheenjohtajana (3 kohta). Johtokunnan tehtävistä on myös sovittu yhteisymmärryspöytäkirjassa. Johtokunta on hyväksynyt hybridiosaamiskeskukselle työjärjestyksen (rules of procedure), jossa annetaan tarkempia säännöksiä keskuksen toiminnasta. Työjärjestyksessä puheenjohtajan valintamenettelystä todetaan, että isäntämaa pyytää osallistuvia maita asettamaan ehdokkaita, jotka isäntämaan johtokuntaedustaja kokoaa ja raportoi johtokunnalle sekä esittää ehdotuksensa. Hybridiosaamiskeskuksen perustamisen yhteydessä ei ole määritelty, millä menettelyllä Suomi valitsee ehdokkaansa johtokunnan puheenjohtajaksi.

Hybridiosaamiskeskuksen Suomen edustajien nimitysmenettelyitä koskeva kansallinen toimivalta edellyttää selkeyttämistä, koska nykytilanteessa nimitysmenettelyt eivät perustu mihinkään sääntelyyn tai muihin kirjauksiin. Tilanteen selkeyttämiseksi ehdotetaan, että hybridiosaamiskeskusta kos-

kevat asiat säädettäisiin valtioneuvoston asetuksella valtioneuvoston kanslian tehtäväksi. Hybridiosaamiskeskusta koskeva lainsäädäntö on valmisteltu valtioneuvoston kansliassa ja kanslia vastaa myös keskusta koskevasta rahoituksesta, joten perusteltua, että valtioneuvoston kanslia vastaisi myös nimitysmenettelyihin liittyvistä tehtävistä. Ehdotettu muutos ei vaikuttaisi tämän hetkiseen johtokunnan jäsenyyteen tai jo tehtyihin muihin nimityksiin.

Muutoksella vahvistettaisiin käytäntö, jonka mukaisesti valtioneuvoston kanslia vastaisi Suomen edustajien nimityksistä johtokuntaedustajaksi, varaedustajaksi ja kansalliseksi yhteyspisteeksi sekä puheenjohtajaehdokkaaksi. Nimitykset valmisteltaisiin yhteistyössä muiden toimivaltaisten ministeriöiden kanssa. Valtioneuvoston kanslia nimittäisi Suomen puheenjohtajaehdokkaan erillisellä päätöksellä. Valtioneuvoston kanslia nimittäisi myös edustajat johtokuntaedustajaksi, varaedustajaksi ja kansalliseksi yhteyspisteeksi erillisellä päätöksellä. Lähtökohtana olisi, että johtokuntaedustaja, varaedustaja ja yhteyshenkilö tulisivat eri hallinnonaloilta. Henkilö vaihtuisi edustajan siirtyessä toisiin tehtäviin.

Pykälän 12 ja 13 kohdat vastaisivat voimassa olevan asetuksen 10 ja 11 kohtia.

Pykälän 14 kohdassa säädettäisiin valtioneuvoston kanslian tehtävänä olevan kansalaisviestintä EU-asioista. Kyseinen tehtävä kuuluu jo nykyisin valtioneuvoston kanslian tehtäviin voimassa olevan asetuksen 11 kohdan tehtävien puitteissa. Osa EU-asioiden kansalaisviestintään liittyvistä tehtävistä hoidetaan kuitenkin ulkoministeriön yhteydessä toimivan Eurooppatiedotuksen kautta. Eurooppatiedotuksen tehtävänä on hoitaa kansalaistiedotusta molemmilla kotimaisilla kielillä EU-asioista, joilla on vaikutusta suomalaisiin. Eurooppatiedotuksen puitteissa myös myönnetään vuosittain valtionavustusta kansalaisjärjestöjen Eurooppa-tiedottamiseen. Eurooppatiedotus toimii nykyisin osana ulkoministeriön ajankohtaisviestinnän yksikköä, mutta valtion vuoden 2024 täydentävässä talousarvioesityksessä on tarkoitus siirtää kyseinen toiminto ja siihen liittyvät määrärahat 1.1.2024 lukien valtioneuvoston kanslialle. Määrärahat ovat nykyisin ulkoministeriön pääluokassa, toiminnan menot momentilla 24.01.01 (Ulkoasianhallinnon toimintamenot) ja valtionavustukset momentilla 24.90.50 (Eräät valtionavut).

Tehtävien siirtymisen ja uusiin tehtäviin liittyvien valtionavustusten vuoksi ehdotetaan, että kyseinen tehtävä mainittaisiin jatkossa nimenomaisesti valtioneuvoston kanslian tehtäväluettelossa. Nykytilaa vastaavasti ministeriöt vastaisivat kuitenkin jatkossakin oman toimialansa EU-viestinnästä myös kansalaisille.

Pykälän 15–20 kohdat vastaisivat voimassa olevan asetuksen 12–17 kohtia.

Pykälän 21 kohdassa säädettäisiin valtioneuvoston kanslian tehtävänä olevan toimintamenojen myöntäminen valtioneuvoston ja sen ministeriöiden yhteiseen toimintaan ja hankkeisiin. Kyseinen tehtävä olisi uusi ja se perustuisi hallitusohjelman kirjaukseen, jonka mukaan hallitusohjelman toimeenpanon helpottamiseksi luodaan valtioneuvoston yhteinen ja tarkasti määritetty toimintamenovaraus sekä toimintamalli mahdollistamaan henkilöstövoimavarojen nopea, tehokas ja joustava kohdentaminen. Hallitusohjelman mukaan yhteinen resurssi sijoittuu valtioneuvoston kanslian yhteyteen.

Hallitus on budjettiriihessä täsmentänyt linjausta siten, että yhteisiä resursseja varten valmistellaan vuoden 2024 täydentävään talousarvioehdotukseen toimintamalli ja yhteensä 5 miljoonan euron määrärahasiirrot ministeriöiden toimintamenoista valtioneuvoston kanslian toimintamenoihin. Valtioneuvoston yhteisiä resursseja varten koottava määräraha ehdotetaan sisällytettäväksi osaksi momentin 23.01.01 (Valtioneuvoston kanslian toimintamenot) määrärahaa. Määräraha olisi tarkoitettu käytettäväksi merkittäviin tai laajoihin hallitusohjelman mukaisiin tai muihin ministeriöiden tehtävien hoitamisen kannalta keskeisiin määräaikaisiin hankkeisiin ja toimenpiteisiin, joista aiheutuu palkkaus- tai muita menoja. Tällaisia olisivat esimerkiksi merkittävät tai laajat lainsäädäntö-, arviointi-, selvitys-, tutkimus- ja kehittämishankkeet. Hankkeet voisivat olla yksittäisen ministeriön toimialalle kuuluvia, poikkihallinnollisia tai valtioneuvoston ja sen ministeriöiden yhteisen toiminnan, hallinnon tai yhteisten palveluiden kehittämiseen tarkoitettuja. Tarkempi toimintamalli ja määrärahasiirrot ovat tällä hetkellä valmistelussa.

Pykälän 22 kohdassa säädettäisiin valtioneuvoston kanslian tehtävänä olevan talousneuvoston toimintaa koskevat asiat. Voimassa olevan pykälän 19 kohdan mukaan valtioneuvoston kanslian tehtävänä on talousneuvoston sihteeristötehtävät. Talousneuvostosta säädetään talousneuvostosta annetussa laissa (189/2011). Lain 1 §:n mukaan talouden tilasta ja talouspolitiikasta käytävää keskustelua varten valtioneuvoston kanslian yhteydessä toimii valtioneuvoston asettama talousneuvosto. Talousneuvostosta annetun valtioneuvoston asetuksen (411/2011) 6 §:n mukaan talousneuvostolla on sihteeristö neuvostossa käsiteltävien asioiden valmistelua ja toimeenpanoa varten. Säännöksen mukaan sihteeristön tehtäviä hoitavat siihen erikseen määrätyt virkamiehet valtion talousarvion puitteissa. Käytännössä talousneuvoston sihteeristö toimii valtioneuvoston kanslian yhteydessä.

Sihteeristön lisäksi valtioneuvoston kanslia vastaa muistakin talousneuvoston toimintaan liittyvistä asioista. Talousneuvostoa koskeva lainsäädäntö on esitelty valtioneuvoston kansliasta ja kanslia vastaa myös talousneuvoston asettamisesta. Talousneuvoston toimintamenot sisältyvät momentille 23.01.01 (Valtioneuvoston kanslian toimintamenot). Säännöksen sanamuotoa ehdotetaan tarkennettavaksi, jotta se paremmin kattaisi myös muut valtioneuvoston kanslialle kuuluvat talousneuvoston toimintaa koskevat tehtävät kuin ainoastaan talousneuvoston sihteeristötehtävät.

Pykälän 23 kohdassa säädettäisiin valtioneuvoston kanslian tehtävänä olevan tutkimus- ja innovaationeuvoston toimintaa koskevat asiat. Kyseinen tehtävä perustuisi osin valtioneuvoston ohjesääntöön ehdotettuun vastaavaan toimialan muutokseen (ohjesäännön 6 kohta). Valtioneuvoston asetus tutkimus- ja innovaationeuvostosta (962/2023) on annettu 5.10.2023. Uudella asetuksella on kumottu opetus- ja kulttuuriministeriön esittelemä valtioneuvoston asetus tutkimus- ja innovaationeuvostosta (162/2016). Asetuksen perustelumuiotissa todetaan, että jatkossa kyseisen asetus kuuluisi valtioneuvoston kanslian toimialan säädöksiin. Asetuksessa säädetään valtioneuvoston kanslian tehtäväksi neuvoston nimittämisen esittely (3 §) sekä neuvoston palkkioperusteiden määrittäminen (5 §). Lisäksi neuvoston pääsihteeri olisi sijoitettuna valtioneuvoston kansliaan. Onkin perusteltua, että tutkimus- ja innovaationeuvoston toiminta lisättäisiin asetuksessa säädettyihin valtioneuvoston kanslian tehtäviin.

Pykälän 24 kohta vastaisi voimassa olevan asetuksen 20 kohtaa ja 25–28 kohdat vastaisivat voimassa olevan asetuksen 22–25 kohtia.

Pykälän 29 kohdassa säädettäisiin valtioneuvoston kanslian tehtävänä olevan toimiminen tiedonhallintayksikkönä siten kuin valtioneuvostosta annetun lain (175/2003) 2 §:n 3 momentissa säädetään. Kyseessä olisi informatiivinen säännös. Valtioneuvostosta annetun lain 2 §:n 3 momentin mukaan valtioneuvoston kanslia toimii valtioneuvoston ja sen ministeriöiden yhteiseen toimintaan ja toimintatapoihin sekä yhteisiin tietovarantoihin ja tietojärjestelmiin liittyvän tiedonhallinnan osalta julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetussa laissa (906/2019) tarkoitettuna tiedonhallintayksikkönä ja vastaa tältä osin tiedonhallinnasta ja mainitun lain 13 §:n 2–5 momentissa, 14–18 §:ssä ja 5 luvussa viranomaiselle säädetyistä tehtävistä.

Pykälän 30–36 kohdat vastaisivat voimassa olevan asetuksen 26–32 kohtia.

Pykälän 37 kohdassa säädettäisiin valtioneuvoston kanslian tehtävänä olevan ministereiden, ministerin toimikaudeksi nimitettyjen valtiosihteereiden ja erityisavustajien sihteeripalvelut ja muut hallinnolliset avustajapalvelut. Kyseinen tehtävä perustuisi valtioneuvoston ohjesääntöön ehdotettuun vastaavaan toimialan muutokseen (ohjesäännön uusi 12 §:n 13 kohta).

Pykälän 38–39 kohdat vastaisivat voimassa olevan asetuksen 33–34 kohtia.

Voimassa olevan pykälän 18 kohdan mukaan valtioneuvoston kanslian tehtävänä on tulopoliitikan valmistelu. Kyseisen tehtävän perusteella valtioneuvoston kanslia on aiemmin asettanut tulopoliittisia selvitystoimikuntia, mutta kyseisen tehtävän ei enää voida katsoa kuuluvan valtioneuvoston kanslian tehtäviin. Kyseinen tehtävä ehdotetaan poistettavaksi asetuksesta.

Voimassa olevan pykälän 21 kohdan mukaan valtioneuvoston kanslian tehtävänä on taloudellisten ulkosuhteiden valmistelun ja suunnittelun yhteensovittaminen. Kyseinen tehtävä on perustunut pääministeri Jyrki Kataisen hallituksen hallitusohjelman mukaiseen taloudellisten ulkosuhteiden toimintaohjelmaan ja siihen liittyvien toimintojen hoitamiseen valtioneuvoston kansliassa. Kyseisiä tehtäviä ei enää hoideta valtioneuvoston kansliassa, joten tehtävä ehdotetaan poistettavaksi asetuksesta.

9 §. Virkamiesten nimittämistoimivalta. Asetuksen 9 §:ään ehdotetaan lisättäväksi uusi 5 momentti, jossa säädettäisiin ministereiden, ministerin toimikaudeksi nimitettyjen valtiosihteereiden ja erityisavustajien sihteeripalveluita ja muita hallinnollisia avustajapalveluita hoitavien virkamiesten hallinnollisesta asemasta. Ehdotetun säännöksen mukaan kanslia määräisi asetuksen 1 §:n 37 kohdassa tarkoitettuja tehtäviä hoitavat virkamiehet hoitamaan tehtävää tietyssä ministeriössä. Ehdotetussa säännöksessä säädettäisiin lisäksi, että virkamiehet hoitaisivat tällöin kyseisen ministeriön toimialaan kuuluvia tehtäviä.

Asetuksen 9 §:n 4 momentin mukaan muun henkilökunnan nimittää tai ottaa kanslia, joten sihteeripalveluita ja muita hallinnollisia avustajapalveluita hoitavat virkamiehet kuuluisivat kyseisen säännöksen nojalla valtioneuvoston kanslian nimitystoimivaltaan. Tarkoituksena on, että sihteerit olisivat henkilöstöhallinnollisesti valtioneuvoston kanslian virkamiehiä, mutta valtioneuvoston kanslia määräisi tehtävämääräyksellä heidät suorittamaan työtehtäviä eri ministeriöissä. Suoritettavien työtehtävien osalta sihteerit olisivat tällöin sijoitusministeriönsä direktio-oikeuden ja hallinnollisten määräysten, kuten työjärjestyksen ja taloussäännön, alaisia. Henkilöstöhallinnollisissa kysymyksissä sihteerit olisivat kuitenkin valtioneuvoston kanslian direktio-oikeuden alaisia. Sihteerien sijoitusministeriöt päätettäisiin valtioneuvoston kanslian tekemällä tehtävämääräyksellä. Valtioneuvoston kanslian työjärjestyksen (162/2015) 32 §:n 8 kohdan mukaan alivaltiosihteeri ratkaisee asiat, jotka koskevat kanslian virkojen sijoittamista ja tehtävään määräämistä.

Voimaantulo

Asetuksen ehdotetaan tulevan voimaan 1.1.2024. Asetus tulisi voimaan samanaikaisesti kuin valtioneuvoston ohjesääntöön ehdotettavat liitännäiset muutokset.

Esitys

Esitetään, että valtioneuvosto antaa asetuksen valtioneuvoston kansliasta annetun valtioneuvoston asetuksen 1 ja 9 §:n muuttamisesta.